

Sygn. akt I CZ 36/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa C. P.

przeciwko Farmaceutyczno-Chemicznej Spółdzielni Pracy G. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 13 kwietnia 2012 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 stycznia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 31 stycznia 2012 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego z 19 lipca 2011 r. w związku z nieuiszczeniem w terminie opłaty od tego środka odwoławczego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, termin do wniesienia opłaty, przy uwzględnieniu treści art. 112 ust. 3 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.; dalej – u.k.s.c.), rozpoczął bieg 16 listopada 2011 r., tj. w dacie doręczenia pełnomocnikowi powódki postanowienia Sądu Apelacyjnego z 8 listopada 2011 r.

W zażaleniu na postanowienie z 31 stycznia 2012 r. powódka zarzuciła, że zaskarżone postanowienie zapadło z naruszeniem art. 375 k.p.c., bowiem Sąd pominął, że opłata od apelacji uiszczona została przez skarżącą w terminie 7 dni od daty doręczenia jej pełnomocnikowi wezwania sądu o opłacenie środka zaskarżenia. Pełnomocnik powódki wskazał, że został poinformowany o terminie wniesienia opłaty od apelacji zarządzeniem z 7 grudnia 2011 r. i zarządzenie to wykonał. Powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że postanowieniem z 9 września 2011 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych złożony w apelacji, a postanowieniem z 8 listopada 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powódki na to rozstrzygnięcie. Odpis tego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi powódki 16 listopada 2011 r.

W przepisie art. 112 ust. 3 u.k.s.c., obowiązującym od 19 kwietnia 2010 r., w związku z wejściem w życie ustawy z 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45), przewidziano sytuację, w której nie stosuje się określonego w art. 112 ust. 2 u.k.s.c. wymogu wezwania strony do opłacenia środka zaskarżenia. Zmiana treści art. 112 u.k.s.c. miała na celu przyspieszenie postępowania w wypadku, kiedy czynności za stronę wykonuje fachowy pełnomocnik, a charakter

tych czynności nie wymaga dodatkowych wskazówek ze strony sądu. Fachowy pełnomocnik reprezentujący stronę ma – co do zasady – wynikający z art. 130² § 1 k.p.c. obowiązek samodzielnego określenia i wniesienia opłaty stałej lub stosunkowej, obliczonej od podanej przez stronę wartości przedmiotu sporu. W oparciu o stan prawny obowiązujący przed nowelizacją art. 112 u.k.s.c. przyjmowano, że także strony reprezentowane przez profesjonalistów, które nie uzyskały wnioskowanego zwolnienia od opłat sądowych, mają obowiązek wniesienia wymaganej opłaty dopiero na wezwanie przewodniczącego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 28 listopada 2006 r., III CZP 98/06, OSNC 2007, nr 9, poz. 131 i postanowienie Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2008 r., II UZ 47/07, OSNP 2009, nr 9-10, poz. 129). W tej sytuacji za konieczne uznał ustawodawca znówelizowanie art. 112 u.k.s.c. i określenie wymagań stawianych fachowym pełnomocnikom przy wnoszeniu środków zaskarżenia podlegających opłacie. Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym – od dnia jego ogłoszenia. Przy tym wyłączona została zasada uregulowana w art. 112 ust. 2 u.k.s.c., w myśl której jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma na podstawie art. 130 k.p.c. Powoływane przez skarżącą orzeczenia Sądu Najwyższego wydane zostały w stanie prawnym sprzed nowelizacji art. 112 u.k.s.c. Pogląd, że nieopłacenie środka zaskarżenia złożonego przez profesjonalnego pełnomocnika uruchamia tryb postępowania naprawczego przewidziany w art. 130 § 1 k.p.c. nie jest aktualny w sytuacji, w której możliwość zastosowania art. 130 § 1 k.p.c. została wprost wykluczona w ustawie. Artykuł 112 ust. 3 u.k.s.c. wyznaczył termin do uiszczenia opłaty, a jednocześnie wyłączył obowiązek wzywania profesjonalnego pełnomocnika przez sąd do realizacji tego obowiązku, co oznacza,

że powinien on sam obliczyć i przekazać opłatę w powyższym terminie. Konsekwencją niewniesienia prawidłowej opłaty od apelacji w ciągu tygodnia od otrzymania odpisu postanowienia o negatywnym załatwieniu wniosku (zażalenia) w sprawie zwolnienia od kosztów związanych z jej wniesieniem, jest jej odrzucenie jako nieopłaconej. Sankcja taka wynika z art. 370 k.p.c., który Sąd odwoławczy prawidłowo zastosował na mocy upoważnienia przewidzianego w art. 373 k.p.c. Przyjęta wykładnia, wbrew stanowisku skarżącej, nie narusza przepisów Konstytucji przez pozbawienie możliwości sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, ponieważ wprowadzony obowiązek nie jest dla profesjonalisty skomplikowany, a wcześniej obowiązujący art. 130² § 3 k.p.c. przyjmujący tożsame założenia nie został zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny, którego kontroli został poddany (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 maja 2009 r., P 87/08, OTK-A 2009, nr 5, poz. 72 oraz z 14 września 2009 r., SK 47/07, OTK-A 2009, nr 8, poz. 122).

Postanowienie o odrzuceniu apelacji było zatem prawidłowe, a zażalenie pozwanej na to postanowienie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.